

Országgyűlési képviselő

Iromány száma: T/11152.

Benyújtás dátuma: 2025-03-11 23:26

Parlex azonosító: 4ZSDGWKW0001

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Tárgy: **Javaslat benyújtása**

Benyújtó: **Kocsis Máté (Fidesz), Dr. Simicskó István (KDNP), Balla György (Fidesz), Balla Mihály (Fidesz), Barcza Attila (Fidesz), Bartos Mónika (Fidesz), Becsó Zsolt (Fidesz), Bencsik János (Fidesz), Bodó Sándor (Fidesz), Bánki Erik (Fidesz), Bányai Gábor (Fidesz), Bóna Zoltán (Fidesz), Cseresnyés Péter (Fidesz), Csöbör Katalin (Fidesz), Czerván György (Fidesz), Czunyiné Dr. Bertalan Judit (Fidesz), Dankó Béla (Fidesz), Demeter Zoltán (Fidesz), Dunai Mónika (Fidesz), Erdős Norbert (Fidesz), Erős Gábor (Fidesz), F. Kovács Sándor (Fidesz), Farkas Sándor (Fidesz), Farkas Örs (Fidesz), Font Sándor (Fidesz), Földesi Gyula (Fidesz), Földi László (KDNP), Gelencsér Attila (Fidesz), Gyopáros Alpár (Fidesz), Halász János (Fidesz), Harrach Péter (KDNP), Herczeg Tamás (Fidesz), Herczeg Zsolt (Fidesz), Hidvéghi Balázs (Fidesz), Hollik István (KDNP), Hornung Ágnes (Fidesz), Horváth István (Fidesz), Horváth László (Fidesz), Héjj Dávid (Fidesz), Jakab István (Fidesz), Kara Ákos (Fidesz), Kovács Sándor (Fidesz), Kovács Zsolt (Fidesz), Kubatov Gábor (Fidesz), Kósa Lajos (Fidesz), Lezsák Sándor (Fidesz), Menczer Tamás (Fidesz), Mihálffy Béla (KDNP), Móring József Attila (KDNP), Nacsá Lőrinc (KDNP), Nagy Csaba (Fidesz), Nagy Bálint (Fidesz), Németh Szilárd István (Fidesz), Németh Zsolt (Fidesz), Ovádi Péter (Fidesz), Pogácsás Tibor (Fidesz), Pánczél Károly (Fidesz), Pócs János (Fidesz), Orbán Viktor (Fidesz), Kövér László (Fidesz), Riz Gábor (Fidesz), Rogán Antal (Fidesz), Simon Róbert Balázs (Fidesz), Soltész Miklós (KDNP), Szabó Zsolt (Fidesz), Szatmáry Kristóf (Fidesz), Szijjártó Péter (Fidesz), Sztojka Attila (Fidesz), Szászfalvi László (KDNP), Süli János (KDNP), Tasó László (Fidesz), Tessely Zoltán (Fidesz), Tállai András (Fidesz), Törő Gábor (Fidesz), V. Németh Zsolt (Fidesz), Varga Gábor (Fidesz), Vargha Tamás (Fidesz), Vigh László (Fidesz), Vécsey László (Fidesz), Witzmann Mihály (Fidesz), Zsigó Róbert (Fidesz), Dr. Aradszki András (KDNP), Dr. Budai Gyula (Fidesz), Dr. Csibi Krisztina (Fidesz), Dr. Demeter András (Fidesz), Dr. Fazekas Sándor (Fidesz), Dr. Ferencz Orsolya (Fidesz), Dr. Fónagy János (Fidesz), Gulyás Gergely (Fidesz), Dr. Hargitai János (KDNP), Hegedűs Barbara (Fidesz), Hende Csaba (Fidesz), Dr. Hoppál Péter (Fidesz), Dr. Hörcsik Richárd (Fidesz), Illés Boglárka (Fidesz), Dr. Kiss János (Fidesz), Dr. Koncz Zsófia (Fidesz), Kontrát Károly (Fidesz), Dr. Kovács József (Fidesz), Dr. Kovács Zoltán (Fidesz), Dr. Kállai Mária (Fidesz), Dr. Juhász Hajnalka (KDNP), Dr. Latorcai János (KDNP), Dr. Láng Zsolt (Fidesz), Lázár János (Fidesz), Dr. Molnár Ágnes (Fidesz), Mátrai Márta (Fidesz), Dr. Mészáros Lajos (Fidesz), Dr. Nagy István (Fidesz), Dr. Navracsics Tibor (KDNP), Nyitrai Zsolt (Fidesz), Dr. Orbán Balázs (Fidesz), Dr. Pajtók Gábor (Fidesz), Dr. Pesti Imre (Fidesz), Dr. Pósan László (Fidesz), Rétvári Bence (KDNP), Dr. Salacz László (Fidesz), Dr. Selmeczi Gabriella (Fidesz), Dr. Semjén Zsolt (KDNP), Dr. Seszták Miklós (KDNP), Dr. Simon Miklós (Fidesz), Dr. Szabó Tünde (Fidesz), Dr. Szeberényi Gyula Tamás**

(Fidesz), Dr. Szűcs Lajos (Fidesz), Dr. Tapolczai Gergely (Fidesz), Dr. Tiba István (Fidesz), Dr. Tilki Attila (Fidesz), Tuzson Bence (Fidesz), Dr. Vajkey Imre (KDNP), Dr. Vinnai Győző (Fidesz), Vitályos Eszter (Fidesz), Dr. Vitányi István (Fidesz), Dr. Zsigmond Barna Pál (Fidesz), Ágh Péter (Fidesz)

Javaslat címe: **Magyarország Alaptörvényének tizenötödik módosítása**

Az Alaptörvény S) cikk (1) bekezdése alapján **„Magyarország Alaptörvényének tizenötödik módosítása”** címmel a mellékelt javaslatot kívánjuk benyújtani.

A javaslat elfogadásához az Alaptörvény S) cikk (2) bekezdése alapján az országgyűlési képviselők kétharmadának **„igen”** szavazata szükséges.

Magyarország Alaptörvényének tizenötödik módosítása

[1] Az elmúlt években Európában és Észak-Amerikában egyre erőteljesebb tendenciák figyelhetők meg, amelyek alapvető, korábban magától értetődőnek gondolt, a társadalom alapszövetét érintő társadalmi és kulturális értékek és normák átalakítására törekednek. Ezek jogi normává alakulása a társadalmi környezet teljes átalakulásához, értékvesztéshez, a társadalmi működés ma ismert formáinak visszafordíthatatlan lerombolásához vezetnek, melynek jelei más országokban már mutatkoznak.

[2] A nyugati világban megfigyelhető tendenciák közé tartozik a hagyományos intézmények, például a család és a nemzeti identitás szerepének újraértelmezése, valamint az egyéni és közösségi jogok közötti egyensúly eltolódása. Ezek a változások gyakran politikai és ideológiai nyomásgyakorlással társulnak, amely a nemzetállami szuverenitás gyengítését eredményezheti. Magyarország kiemelt célja, hogy megőrizze önazonosságát és biztosítsa, hogy társadalmi rendjének alapjai továbbra is a közösségek, ezen belül is a család és a nemzet érdekeit szolgálják.

[3] A magyar társadalom történelmileg is erős közösségi alapokon nyugszik, amely megteremti az ország stabilitását és biztosítja annak fejlődését. Ennek megfelelően az Alaptörvény módosításával alkotmányos szinten kell meghatározni a társadalmi működés alapvető szabályait, megőrizve alapvető értékeinket a következő generációk számára.

[4] Magyarország Alaptörvényének tizenötödik módosítása megerősíti, hogy az ember születési neme biológiai adottság, amely – a teremtés sorrendjével egyezően – vagy férfi, vagy nő lehet. Az állam feladata, hogy biztosítsa ennek a természetes rendnek a jogi védelmét, és megakadályozza azokat a törekvéseket, amelyek a születési nem megváltoztatásának lehetőségét sugallják. A biológiai nem rögzítettsége biztosítja a társadalom egészséges fejlődését és az alapvető közösségi normák fennmaradását.

[5] A család, mint a társadalom alapegysége a férfi és nő természetes kapcsolatára épül, amelyből az új nemzedék születik. A gyermekek testi, lelki és szellemi fejlődésének biztosítása érdekében az állam kiemelt felelősséggel tartozik azért, hogy a jövő generációk egyértelmű és kiszámítható jogi és erkölcsi környezetben nőjenek fel. Ennek megfelelően a magyar jogrendszer nem ismeri el a születési nem megváltoztatását, ezzel megőrizve a család intézményének stabilitását és a társadalmi rend biztonságát.

[6] A készpénz olyan törvényes fizetőeszköz, amely fizikai formájában független a digitális rendszerektől, bankoktól és más harmadik felektől. Egyedül a készpénzforgalom fenntartása biztosíthatja, hogy a gazdaság működése ne váljon teljesen kiszolgáltatottá az elektronikus pénzügyi rendszereknek, amelyek technikai vagy piaci okokból sérülékenyek lehetnek. Éppen ezért alkotmányos szinten szükséges rögzíteni azon alapvetést, hogy a készpénzzel történő fizetés lehetősége alapvető jog. E jog alaptörvényi szintű rögzítése garantálja azt is, hogy a készpénzes fizetés lehetősége mindenki számára elérhető marad, ezáltal elkerülve a pénzügyi kirekesztettség lehetőségét. Mindezekre figyelemmel indokolt a készpénzzel történő fizetéshez való jogot a tulajdonhoz való jog mellett, azzal párhuzamosan elhelyezni.

[7] Az Alaptörvény módosítása rögzíti, hogy a gyermeknek a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez való joga alapvető jogok ütközése esetén – az élethez való jog kivételével – minden más alapvető jogot megelőz.

[8] A kábítószereszközök előállítása, használata, terjesztése, népszerűsítése súlyos társadalmi és

egészségügyi következményekkel jár. A drogfüggőség nem csupán az egyént érinti, hanem családokat, közösségeket és a nemzet egészét is sújtja. A kábítószeres elterjedése növeli a bűnözést, gyengíti a társadalmi kohéziót és aláássa a munkaképes lakosság egészségét. Ezért határozott fellépés szükséges a kábítószeres terjesztése ellen. Az Alaptörvény módosításával kimondásra kerül, hogy a kábítószer előállítása, használata, terjesztése és népszerűsítése egyaránt tilos, ezzel erősítve az állam elköteleződését a közbiztonság, az egészséges életmód és a társadalmi rend védelme mellett.

[9] A bírói és ügyészi pálya egymástól elválaszthatatlan, és egyenlő módon járul hozzá a jogállamiság és az igazságszolgáltatás működéséhez. Az igazságszolgáltatás stabilitása megköveteli, hogy a tapasztalt, nagy gyakorlattal rendelkező bírák és az ügyészek szolgálati jogviszonya – az életpálya lezárására vonatkozó szabályok tekintetében – hasonló elvek mentén kerüljön szabályozásra. Az Alaptörvény módosítása ezért biztosítja, hogy a legfőbb ügyész kivételével az ügyész szolgálati jogviszonya az ügyész hetvenedik életévének betöltéséig állhasson fenn.

[10] Az Alaptörvény módosítása megteremti annak lehetőségét, hogy a más állam állampolgárságával is rendelkező – ide nem értve a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező államok állampolgárait – magyar állampolgárnak a magyar állampolgársága sarkalatos törvényben meghatározottak szerint felfüggeszthető legyen.

[11] Az Országgyűlés mint alkotmányozó hatalom az Alaptörvény 1. cikk (2) bekezdés a) pontjában meghatározott hatáskörében eljárva az Alaptörvényt a következők szerint módosítja:

1. cikk

Az Alaptörvény G) cikk (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Senkit nem lehet születéssel keletkezett vagy jogszerűen szerzett magyar állampolgárságától megfosztani. A más állam állampolgárságával is rendelkező magyar állampolgár állampolgársága – a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező államok állampolgára kivételével – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint határozott időre felfüggeszthető. Tilos a csoportos felfüggesztés.”

2. cikk

Az Alaptörvény L) cikk (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Magyarország védi a házasság intézményét mint egy férfi és egy nő között, önkéntes elhatározás alapján létrejött életközösséget, valamint a családot mint a nemzet fennmaradásának alapját. A családi kapcsolat alapja a házasság, illetve a szülő-gyermek viszony. Az ember férfi vagy nő. Az apa férfi, az anya nő.”

3. cikk

Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez, valamint a készpénzzel történő fizetéshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.”

4. cikk

Az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz. Ez a jog – az élethez való jog kivételével – minden más alapvető jogot megelőz. Magyarország védi a gyermekek születési nemének megfelelő önazonossághoz való jogát, és biztosítja a hazánk alkotmányos önazonosságán és keresztény kultúráján alapuló értékrend szerinti nevelést.”

5. cikk

Az Alaptörvény XX. cikke a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Magyarországon a kábítószer előállítása, használata, terjesztése, népszerűsítése tilos.”

6. cikk

Az Alaptörvény 29. cikk (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Az ügyészi szervezetet a legfőbb ügyész vezeti és irányítja, kinevezi az ügyészeket. A legfőbb ügyész kivételével az ügyész szolgálati jogviszonya az ügyész hetvenedik életévének betöltéséig állhat fenn.”

7. cikk

Az Alaptörvény 51. cikke helyébe a következő rendelkezés lép:

„51. cikk

A Kormány szomszédos országban fennálló fegyveres konfliktus, háborús helyzet vagy humanitárius katasztrófa, továbbá az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető súlyos esemény – különösen elemi csapás vagy ipari szerencsétlenség – esetén, valamint ezek következményeinek az elhárítása érdekében veszélyhelyzetet hirdethet ki.”

8. cikk

Az Alaptörvény 53. cikk (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A Kormány különleges jogrendben rendeletet alkothat, amellyel sarkalatos törvényben meghatározottak szerinti rendkívüli intézkedéseket hozhat, valamint

- a) hadiállapotban és szükségállapotban az Országgyűlés külön felhatalmazása nélkül,
 - b) veszélyhelyzetben az Országgyűlés – a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával határozott időre megadott – felhatalmazásával
- egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet.”

9. cikk

Az Alaptörvény XV. cikk (5) bekezdésében a „fogyatékkal” szövegrész helyébe a „fogyatékossgal” szöveg lép.

10. cikk

Hatályát veszti az Alaptörvény 56. cikk (1) bekezdésében a „valamint arra, hogy felhatalmazza a Kormányt a veszélyhelyzet meghosszabbítására,” szövegrész.

11. cikk

(1) Az Alaptörvény e módosítása – a (2) és (3) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba.

(2) Az 1. cikk és a 4. cikk 2025. április 15-én lép hatályba.

(3) A 6–8. cikk és a 10. cikk 2026. január 1-jén lép hatályba.

(4) Az Alaptörvény e módosítását az Országgyűlés az Alaptörvény 1. cikk (2) bekezdés a) pontja és S) cikk (2) bekezdése alapján fogadja el.

(5) Az Alaptörvény egységes szerkezetű szövegét az Alaptörvény e módosításának hatálybalépését követően haladéktalanul közzé kell tenni a hivatalos lapban.

Általános indokolás

Az Alaptörvény tizenötödik módosítása a világban tapasztalható társadalmi, gazdasági és politikai folyamatokra adott válaszként született, figyelembe véve Magyarország szuverenitásának és hagyományos értékrendjének megőrzését. Az elmúlt években Európában és Észak-Amerikában egyre erőteljesebb tendenciák figyelhetők meg, amelyek alapvető, korábban evidenciának, magától értetődőnek gondolt, a társadalom alapszövetét érintő társadalmi normák és kulturális értékek átalakítására törekednek. Ezek jogi normává válása – melyre már vannak példák – a társadalmi környezet teljes átalakulásához, értékvesztéshez, a társadalmi működés ma ismert formáinak visszafordíthatatlan lerombolásához vezetnek, melynek jelei egyes országokban már mutatkoznak.

A nyugati világban megfigyelhető tendenciák közé tartozik a hagyományos intézmények, például a család és a nemzeti identitás szerepének újraértelmezése, valamint az egyéni és közösségi jogok közötti egyensúly eltolódása. Ezek a változások gyakran politikai és ideológiai nyomásgyakorlással társulnak, amely a nemzetállami szuverenitás gyengítését eredményezheti. Magyarország kiemelt célja, hogy megőrizze önazonosságát, és biztosítsa, hogy társadalmi rendjének alapjai továbbra is a közösségek, ezen belül is a család és a nemzet érdekeit szolgálják.

A nyugati társadalmakban tapasztalható szociális és gazdasági feszültségek, például a bevándorlás következményei, a politikai polarizáció és az egyes csoportok közötti konfliktusok azt mutatják, hogy a nem kellően átgondolt társadalmi reformok hosszú távon destabilizáló hatással járhatnak. Magyarország célja, hogy elkerülje azokat a hibákat, amelyeket más országok elkövettek, és továbbra is egy biztonságos, kiszámítható és jól működő társadalmat tartson fenn.

A globalizáció hatására egyre gyakoribbá válnak azok a nemzetközi törekvések, amelyek a nemzeti kormányok jogköreit szűkítenék, illetve a döntéshozatali folyamatokat a helyi közösségek érdekeitől távol eső nemzetközi szervezetek befolyása alá helyeznék. Magyarország számára elsődleges, hogy az ország belügyeit érintő döntéseket továbbra is a demokratikusan megválasztott magyar intézmények hozzák meg, figyelembe véve a magyar polgárok akaratát.

A magyar társadalom erős közösségi alapokon nyugszik, amely hozzájárul az ország stabilitásához és fejlődéséhez. Az Alaptörvény módosításával alkotmányos szinten kell meghatározni a társadalmi működés alapvető szabályait, megőrizve alapvető értékeinket a következő generációk számára.

Ezen erkölcsi alapállásról kiindulva, az Alaptörvény módosítása a következő elemeket tartalmazza.

A módosítás rögzíti, hogy a gyermekek testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemének, valamint a gyermekek születési nemének megfelelő önazonossághoz való jogának védelme olyan alapvető jog, mely más, az Alaptörvényben biztosított alapvető joghoz képest – az élethez való jogot ide nem értve – is kiemelt jelentőségű és mint ilyen, ezzel arányos védelmet élvez.

A módosítás rögzíti azt is, hogy a készpénzzel történő fizetés joga alapvető jog. A módosítás illeszkedik azon nemzetközi törekvések közé, amelyek különféle megfontolások alapján fontosnak

tartják a bankjegy, illetve pénzérme formában megjelenő hivatalos fizetőeszközök fennmaradását az elektronikus fizetési eszközök egyre gyorsabb térnyerése mellett is. Mindezekre figyelemmel indokolt a készpénzzel történő fizetéshez való jogot a tulajdonhoz való jog mellett, azzal párhuzamosan elhelyezni.

A kábítószeres előállításának, használatának, terjesztésének, népszerűsítésének alkotmányos szintű tilalma egyértelművé teszi, hogy Magyarország a közegészség, a közbiztonság és a jövő generációinak védelme érdekében határozottan fellép a drogok legalizálásával szemben. Az állam ezzel világos jogi alapot teremt a szigorú szabályozásra és a megelőzésre irányuló intézkedések hatékony végrehajtására. A módosítás kimondja, hogy a kábítószer előállítása, használata, terjesztése, népszerűsítése tilos.

A módosítás arra is irányul, hogy az Alaptörvény szóhasználatában a „fogyatékkal élők” helyett „fogyatékosággal élők” szövegrész szerepeljen. A köznyelvben használt „fogyatékkal élő” kifejezés helytelen, ugyanakkor az Alaptörvény XV. cikk (5) bekezdésében jelenleg ez a szóhasználat szerepel.

Az Alaptörvény módosítása megteremti annak lehetőségét, hogy a más állam állampolgárságával is rendelkező – ide nem értve a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező államok állampolgárait – magyar állampolgárnak a magyar állampolgársága sarkalatos törvényben meghatározottak szerint felfüggeszthető legyen.

Veszélyhelyzet szomszédos országban fennálló fegyveres konfliktus, háborús helyzet vagy humanitárius katasztrófa, továbbá az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető súlyos esemény – különösen elemi csapás vagy ipari szerencsétlenség – esetén rendelhető el.

A javasolt Alaptörvény-módosítás alapján a Kormány veszélyhelyzetben csak az Országgyűlés kétharmados, határozott időre szóló felhatalmazása alapján lenne jogosult törvényi rendelkezésektől eltérni; egyebekben csak a sarkalatos törvényben meghatározottak szerinti rendkívüli intézkedések meghozatalára lenne jogosult.

Az Alaptörvény tizennegyedik módosításával az alkotmányozó biztosította, hogy a bírák nyugdíjazása – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – a hetvenedik életév betöltésével is megtörténhessen. Figyelemmel arra, hogy a bírák és az ügyészek jogállása általában azonos megfontolások mentén szabályozott, indokolt az Alaptörvény tizennegyedik módosításával kialakított szabályozást az ügyészek jogviszonyára is adaptálni. A módosítás célja ennek megfelelően, hogy a legfőbb ügyész kivételével az ügyész szolgálati jogviszonya az ügyész hetvenedik életévének betöltéséig állhasson fenn.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

Részletes indokolás

1.

A módosítás megteremti annak lehetőségét, hogy más állam állampolgárságával is rendelkező – ide nem értve a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező államok állampolgárait – magyar állampolgárnak a magyar állampolgársága sarkalatos törvényben meghatározottak szerint felfüggeszthető legyen.

A fentiekre figyelemmel az Alaptörvény G) cikke a felfüggesztés lehetőségével, valamint - a felfüggesztés egyik garanciájaként - a csoportos felfüggesztés tilalmával egészül ki.

2.

Az Alaptörvény kilencedik módosítása keretében világossá tette az alkotmányozó, hogy az Alaptörvény értékrendje mentén szükséges rögzíteni egyes olyan tényeket, mint az apa férfiként, az anya nőként való teremtettsége. Továbbá le kell fektetnie azokat az alapvető garanciákat, amelyek a gyermekeket és az eljövendő generációk jogait hivatottak védeni.

Az Alaptörvény tizenötödik módosítása rögzíti, hogy az ember biológiai értelemben vagy férfinak, vagy nőnek születik és a születési nem jogi értelemben nem változtatható meg.

Az utóbbi években Nyugat-Európában és Észak-Amerikában egyre gyakoribbá vált a gyermekek és fiatalok nemi identitással kapcsolatos befolyásolása, amely már rövid távon is visszafordíthatatlan következményekkel járhat. A születési nem jogi megváltoztathatóságának tilalma hozzájárul ahhoz, hogy a gyermekek természetes fejlődési folyamata megmaradjon, valamint ahhoz, hogy a gyermekek ne kerüljenek ideológiai vagy társadalmi nyomás alá egy olyan kérdésben, amelyet felnőttként kellene megérteniük és értékelniük.

Magyarország elkötelezett a saját kulturális identitásának megőrzése mellett, amelynek része a férfi és nő természetes rendjének tiszteletben tartása.

Az emberi nem meghatározásának alapja a biológiai realitás: a születéskor meghatározott nemi kromoszómák (XX vagy XY) és az ezekhez kapcsolódó anatómiai jellemzők. A modern tudomány egyértelműen alátámasztja, hogy a biológiai nem objektív és megváltoztathatatlan tényező. Bár léteznek egyéni eltérések és sajátos élethelyzetek, ezek nem változtatnak a biológiai nem bináris természetén.

A születési nem megváltoztathatóságának tilalma egyértelművé teszi, hogy az állam a biológiai valóságot tekinti alapnak a jogalkotásban és a társadalomszervezésben egyaránt. Ez a szabályozás hozzájárul a jogbiztonság fenntartásához, a gyermekek védelméhez, valamint a család és a társadalmi rend stabilitásához.

A módosítás nem támadás azok ellen, akiknek önazonossága nem egyezik meg a születési nemével: ezt az alkotmányozó az érintett magánügyének tekinti. A születési nem megváltoztathatóságának jogi elismerése azonban, bár látszólag csupán gesztus, olyan kiindulópont lenne, amelyből jogkövetkezmények egész sora következik, amelyek számos jogi és társadalmi bizonytalanságot

eredményeznének, például a családjog, a közjog és a szociális ellátórendszer területén.

3.

A módosítás célja, hogy a készpénzzel történő fizetés joga az alapvető jogok között jelenjen meg, a legmagasabb szabályozási szinten ellensúlyozva a fizetési eszközök fokozódó áttérőldését az elektronikus, digitális eszközökre. A módosítás illeszkedik azon nemzetközi törekvések közé (így például hasonló alkotmánymódosításra került sor Szlovákiában is), amelyek különféle megfontolások alapján fontosnak tartják a bankjegy, illetve pénzérme formában megjelenő hivatalos fizetőeszközök fennmaradását az elektronikus fizetési eszközök egyre gyorsabb térnyerése mellett is. Mindezekre figyelemmel indokolt a készpénzzel történő fizetéshez való jogot a tulajdonhoz való jog mellett, azzal párhuzamosan elhelyezni.

4.

A módosítás rögzíti, hogy a gyermekek testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemének, valamint a gyermekek születési nemének megfelelő önazonossághoz való jogának védelme olyan alapvető jog, mely más, az Alaptörvényben biztosított alapvető joghoz képest – az élethez való jogot ide nem értve – is kiemelt jelentőségű és mint ilyen, ezzel arányos védelmet élvez.

5.

Számos országban a kábítószerrel kapcsolatos liberális politikák nem váltották be a hozzájuk fűzött reményeket. Helyenként súlyos társadalmi problémákat eredményeztek, például a közbiztonság romlását és a közterek élhetőségének csökkenését. Magyarország ezzel szemben a saját kulturális és társadalmi értékei alapján határozza meg drogpolitikáját, és az Alaptörvény módosításával megerősíti, hogy a kábítószer előállítása, használata, terjesztése, népszerűsítése nem egyeztethető össze a társadalmi jóléttel és a közérdekkel.

A kábítószer előállításának, használatának, terjesztésének, népszerűsítésének alkotmányos szintű tilalma egyértelművé teszi, hogy Magyarország a közegészség, a közbiztonság és a jövő generációinak védelme érdekében határozottan fellép a drogok legalizálásával szemben. Az állam ezzel világos jogi alapot teremt a szigorú szabályozásra és a megelőzésre irányuló intézkedések hatékony végrehajtására.

Az e tilalom ugyanakkor szükségszerűen nem érinti azon eseteket, amelyekben a kábítószer alkalmazására (felhasználására) nem a fenti célból, hanem jogszabályban meghatározottak szerint valamilyen egészségügyi vagy gyógyászati célból, megfelelő szakmai kontroll mellett kerül sor.

A módosítás kimondja, hogy a kábítószer előállítása, használata, terjesztése és népszerűsítése tilos.

6.

Az Alaptörvény módosítása biztosítja, hogy az ügyész szolgálati jogviszonya a legfőbb ügyész

kivételével az ügyész hetvenedik életévének betöltéséig állhasson fenn.

7-8., 10.

Veszélyhelyzet szomszédos országban fennálló fegyveres konfliktus, háborús helyzet vagy humanitárius katasztrófa, továbbá az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető súlyos esemény – különösen elemi csapás vagy ipari szerencsétlenség – esetén rendelhető el.

A javasolt Alaptörvény-módosítás alapján a Kormány veszélyhelyzetben csak az Országgyűlés kétharmados, határozott időre szóló felhatalmazása alapján lenne jogosult törvényi rendelkezésektől eltérni; egyebekben csak a sarkalatos törvényben meghatározottak szerinti rendkívüli intézkedések meghozatalára lenne jogosult.

Továbbá szükséges az Alaptörvény 56. cikk (1) bekezdéséből a veszélyhelyzetre utaló szükségtelen fordulat hatályon kívül helyezése is.

9.

A „fogyatékossgal élő” kifejezés azért előnyösebb, mert világosan elkülöníti a személyt az általa tapasztalt élethelyzettől, ezzel hangsúlyozva, hogy a fogyatékossg csak egy aspektusa az egyén életének, nem pedig annak meghatározó jellemzője; így az emberközpontú megközelítés elősegíti a méltóság és az identitás komplexebb értelmezését, miközben összhangban áll a nemzetközi ajánlásokkal és a befogadó társadalmi normákkal.

11.

Hatályba léptető, illetve az Alaptörvény módosításával és közzétételével összefüggő további rendelkezések.